

Załącznik 4. Syntetyczne odpowiedzi na pytania badawcze

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTEZYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
1	<p>Jak oceniana jest logika interwencji (zakres i charakterystyka wsparcia)? Czy zastosowana logika interwencji pozwoli/pozwoła na osiągnięcie spodziewanych wyników w ramach RPO WP 2014-2020?</p>	<p>Ocena logiki interwencji przyjętej w OP IV oraz działaniu 6.1 RPO WP 2014-2020 jest pozytywna. Zaplanowany zakres interwencji wskazuje na kompleksowość podejścia do realizacji wyznaczonych celów. Dobór środków realizacji celów oraz wskaźników produktu i rezultatu był trafny w kontekście zdiagnozowanych deficytów i potrzeb regionu oraz adekwatny dla przyjętych celów interwencji. Zastosowana logika interwencji powinna pozwolić na osiągnięcie spodziewanych wyników.</p>	Załącznik 1
2	<p>W jakim stopniu projekty realizowane w ramach OP IV i działania 6.1 OP VI RPO WP 2014-2020 przyczyniają się do realizacji zobowiązań i celów strategicznych wynikających z dokumentów unijnych, krajowych i regionalnych?</p>	<p>Projekty dofinansowane w OPIV i działaniu 6.1 przyczyniają się istotnie do realizacji zobowiązań i celów strategicznych wynikających z dokumentów unijnych, krajowych i regionalnych. Realizacja projektów z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej, dofinansowanych w działaniu 4.1, umożliwiła wypełnienie wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE (RDW) oraz Dyrektywy 2007/60/WE w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim. Projekty dofinansowane w działaniu 4.2 mają istotny wpływ na osiągnięcie celów Dyrektywy 2008/98/WE w sprawie odpadów i 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów – w ramach działania dofinansowano dużą część inwestycji ujętych w Planie Inwestycyjnym do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Z kolei efekty rzeczowe inwestycji dofinansowanych w działaniu 4.3 zaspokajają większość potrzeb w zakresie budowy i modernizacji kanalizacji sanitarnej oraz oczyszczalni ścieków, określonych V AKPOŚK dla aglomeracji 2-10 tys. RLM w województwie podkarpackim, a tym mają bardzo istotny wkład w realizację celów Dyrektywy 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych. Natomiast projekty dofinansowane w działaniu 4.5</p>	Załącznik 2

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
		<p>w przyczyniają się do realizacji celów unijnej strategii ochrony różnorodności biologicznej do 2020 r. Zauważalny jest również wkład interwencji we wdrażanie postanowień dyrektyw ptasiej (2009/147/WE) i siedliskowej (92/43/EWG), który należy ocenić jednak jako pośredni i średnio istotny.</p> <p>Co ważne, projekty dofinansowane w OP IV i działaniu 6.1 realizują także cele krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, w tym w szczególności: Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030, Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020, Programu Ochrony Środowiska Województwa Podkarpackiego na lata 2017-2019 z perspektywą do 2023 r., Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 oraz Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu Strategicznego „Błękitny San”.</p>	
3	Jaka jest skuteczność wsparcia w ramach OP IV i działania 6.1 OP VI RPO WP 2014-2020?	Interwencja w ramach OP IV i działania 6.1 była skuteczna w osiągnięciu celów szczegółowych wyznaczonych w programie dla poszczególnych priorytetów inwestycyjnych, przy czym skala wpływu na zachodzące w regionie zmiany będzie zróżnicowana w zależności od obszaru wsparcia. O skuteczności wsparcia świadczy m.in. wysoki poziom wykorzystania alokacji oraz prognoza osiągnięcia wyznaczonych w programie wartości docelowych wskaźników produktu po zakończeniu realizacji wszystkich dofinansowanych projektów. Prognozowane jest także osiągnięcie celów wyznaczonych na 2023 r. dla strategicznych wskaźników rezultatu w PI 5b, PI 6b, PI 6d oraz PI 8b, natomiast trudne będzie osiągnięcie celu dla wskaźnika rezultatu w PI 6c (kultura), na co wpływ mają obecnie głównie ograniczenia uczestnictwa w kulturze związane z pandemią COVID-19. Nie można także prognozować osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu dla PI 6a	2.1.2-3, 2.2.2-3, 2.3.2-3, 2.4.2-3, 2.5.2-3,

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
		<p>(gospodarka odpadami), co wiąże się głównie z uwarunkowaniami prawno-rynkowymi, a nie infrastrukturalnymi.</p> <p>Badanie wykazało, że przyjęte rozwiązania organizacyjno-techniczne (w tym system naborów, kryteria oceny, działania informacyjno-promocyjne) sprzyjały skutecznej i efektywnej realizacji założonych celów. Zauważalną barierę we wdrażaniu stanowiła przyjęta dla PSZOK demarkacja wsparcia UE między poziomem regionalnym a krajowym (działanie 4.2) oraz wymóg ujęcia inwestycji dotyczących retencjonowania wody w Masterplanie dla dorzecza Wisły (działanie 4.1).</p> <p>Kryteria oceny pozwalały na eliminację projektów odbiegających od celu interwencji, a także na premiowanie projektów najbardziej wartościowych w kontekście osiągniętych efektów i wpływu oraz najbardziej efektywnych kosztowo i ekonomicznie. System wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego należy ocenić jako prawidłowy, choć część definicji wskaźników była zbyt ogólna.</p> <p>W toku wdrażania odnotowano popyt na środki przekraczający zaplanowane alokacje środków UE na następujące typy inwestycji: kultura, sieci wodociągowe, wyposażenie jednostek OSP, ochrona przeciwpowodziowa.</p>	2.6.2-3, 2.11
4	<p>Jakie efekty osiągnięto dzięki realizacji projektów realizowanych w ramach OP IV oraz działania 6.1 OP VI? Czy wystąpiły nieplanowane efekty interwencji?</p>	<p>Efekty interwencji OP OV i działania 6.1 RPO WP 2014-2020 mają wymiar ekologiczny, społeczny i ekonomiczny.</p> <p>Efekty projektów dofinansowanych w działaniu 4.1 obejmują budowę, przebudowę lub rozbudowę 28 km obwałowań przeciwpowodziowych, wyposażenie 68 jednostek OSP w 52 wozów pożarniczych i 1 347 szt. sprzętu lub wyposażenia, wyposażenie jednostek PSP w systemy integrujące środki łączności, a także zbiorniki wody przeciwpożarowej i system monitoringu do ochrony przed pożarami lasów. Inwestycje przyczyniają się do poprawy stopnia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i przeciwpożarowego oraz poprawy wyposażenia służb ratowniczych, co</p>	2.1.1, 2.2.1, 2.3.1, 2.4.1, 2.5.1, 2.6.1

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
		<p>skutkować będzie usprawnieniem i lepszą koordynacją działań ratowniczych, w tym skróceniem czasu reakcji i w konsekwencji zmniejszeniem potencjalnych strat w mieniu, ludziach i środowisku.</p> <p>Efekty projektów dofinansowanych w działaniu 4.2 obejmują budowę, modernizację i rozbudowę 37 Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), rozbudowę 2 zakładów zagospodarowania odpadów komunalnych (ZZO) i 2 instalacji do przetwarzania odpadów innych niż komunalne, rekultywację 7 składowisk odpadów oraz budowę lub rozbudowę 2 składowisk odpadów. Dofinansowane inwestycje mają wpływ na zwiększenie potencjału w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów zebranych selektywnie.</p> <p>Efekty projektów dofinansowanych w działaniu 4.3 obejmują budowę lub przebudowę 750 km sieci kanalizacji sanitarnej, 50 oczyszczalni ścieków, 186 km sieci wodociągowej, 29 ujęć wody i 30 stacji uzdatniania wody. W efekcie tych inwestycji liczba osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków zwiększy się 216 tys., a liczba osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę - o 158 tys.</p> <p>W ramach projektów dofinansowanych działaniach 4.4 i 4.6 wsparciem objęto 87 zabytków nieruchomych oraz 63 instytucje kultury. W efekcie poprawił się stan techniczny budynków, wprowadzono też wiele udogodnień dla odwiedzających i osób zatrudnionych w instytucjach kultury, co przekłada się na zwiększenie atrakcyjności kulturalnej regionu oraz dostępności dóbr kultury dla mieszkańców i turystów, w tym dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>W ramach projektów dofinansowanych w działaniu 4.5 wsparciem objęto 50 form ochrony przyrody, 303 ha siedlisk (w zakresie poprawy stanu ich ochrony), 6 ośrodków edukacji ekologicznej (w zakresie rozbudowy lub doposażenia), a także opracowanie dokumentacji do planów ochrony dla 10 parków krajobrazowych i 4 rezerwatów przyrody oraz budowę 567 przydomowych oczyszczalni</p>	

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
		<p>ścieków na obszarach Natura 2000. Projekty będą miały wpływ na wzmocnienie mechanizmów ochrony różnorodności biologicznej w regionie.</p> <p>Dzięki projektom dofinansowanym w działaniu 6.1 poprawił się stan infrastruktury uzdrowskiej. Ośrodki świadczące usługi sanatoryjne lub uzdrowskie wyposażone zostały w specjalistyczny sprzęt, podniosła się jakość świadczonych przez nie usług oraz rozszerzył zakres działalności. Nastąpił także rozwój ogólnodostępnej infrastruktury uzdrowskiej, turystycznej i rekreacyjnej. Interwencja ma wpływ na wzmacnianie konkurencyjności podkarpackich uzdrowsk i zwiększenie ich atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej i osadniczej. Wpłynie też na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wyrównywanie dysproporcji rozwojowych wewnątrz regionu.</p>	
5	Czy, a jeżeli tak, to w jakim stopniu inwestycje w obszarze ochrony środowiska/dziedzictwa kulturowego/wzmocnienia potencjału uzdrowskiego przyczyniły się do rozwoju społeczno-gospodarczego w regionie?	Inwestycje dofinansowane w OP IV i działaniu 6.1 RPO WP 2014-2020 charakteryzują się przede wszystkim istotnym wpływem na poprawę jakości życia mieszkańców regionu poprzez: poprawę dostępu do usług komunalnych (sieć kanalizacyjna i wodociągowa, PSZOKi), redukcję zagrożeń i wzrost poziomu bezpieczeństwa (ochrona przeciwpowodziowa i przeciwpożarowa, doposażenie służb ratowniczych), ograniczenie uciążliwości i zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem środowiska, zwiększenie dostępu, poprawę jakości i wtórzenie nowych miejsc wypoczynku i rekreacji, poprawę dostępu do zasobów i instytucji kultury, poprawę estetyki krajobrazu i ładu przestrzennego. Ważnym efektem społecznym jest będzie zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa i odwiedzających je turystów. Ponadto interwencja w obszarze kultury (działania 4.4 i 4.6) w perspektywie długoterminowej powinna mieć wpływ na rozwój postaw kreatywnych oraz zwiększanie integracji lokalnych społeczności, a tym samym budowaniu kapitału społecznego. Projekty odgrywają rolę w niwelowaniu różnic rozwojowych między mniej rozwiniętymi obszarami województwa, objętymi formami ochrony przyrody, często zagrożonymi marginalizacją, a bardziej rozwiniętymi infrastrukturalnie i urbanizacyjnie częściami regionu.	2.1.4, 2.2.4, 2.3.4, 2.4.4, 2.5.4, 2.6.4

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
		<p>Wpływ projektów dofinansowanych w OP IV i działaniu 6.1 RPO WP 2014-2020 na rozwój gospodarczy obejmuje przede wszystkim poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz wzrost atrakcyjności osiedleńczej, inwestycyjnej i turystycznej regionu. Interwencja ma także bezpośredni wpływ na wzrost zatrudnienia w instytucjach kultury, podmiotach świadczących usługi lecznictwa uzdrowiskowego oraz PSZOK-ach i zakładach zagospodarowania odpadów. Zauważalny jest również pośredni wpływ interwencji na rynek zatrudnienia, który związany jest głównie z wpływem projektów na wzrost ruchu turystycznego oraz rozwój usług okołoturystycznych (projekty z obszaru kultury i rozwoju potencjału endogenicznego). Z kolei osiągnięte dzięki inwestycjom dofinansowanym w działaniu 4.1 lepsze zabezpieczenie przeciwpowodziowe i przeciwpożarowe powinno pozwolić na uniknięcie potencjalnych strat gospodarczych w mieniu i infrastrukturze.</p>	
6	<p>Czy, a jeżeli tak, to w jakim stopniu dofinansowane projekty są komplementarne zewnętrznie, wewnętrznie, funkcjonalnie i przestrzennie?</p>	<p>Interwencja OP IV RPO WP 2014-2020 wpisywała się w szersze spektrum kompleksowych i wielokierunkowych działań realizowanych na terenie województwa podkarpackiego w zakresie ochrony środowiska, adaptacji do zmian klimatu i ochrony dziedzictwa kulturowego, współfinansowanych z różnych źródeł publicznych, przede wszystkim POIiŚ 2014-2020, PROW 214-2020, EWT-2014-2020, NFOŚiGW, WFOŚiGW w Rzeszowie, stanowiąc ich komplementarne uzupełnienie. Natomiast projekty realizowane w działaniu 6.1 RPO WP 2014-2020 są komplementarne z działaniami oraz projektami finansowanymi w ramach innych osi priorytetowych RPO WP 2014-2020 (OP I, III, IV, V, VI i IX). Przeprowadzone analizy nie wykazały efektu koncentracji wsparcia na obszarach funkcjonalnych (MOF) ani w gminach objętych Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programem Strategicznym „Błękitny San”.</p>	2.7
7	<p>Jaka jest spodziewana trwałość (skala i zakres) wspartych inwestycji pod</p>	<p>W toku badania nie zidentyfikowano zagrożenia trwałości efektów uzyskanych w wyniku realizacji projektów dofinansowanych w OP IV i działaniu 6.1. Realny i prognozowany stopień wykorzystania powstałej infrastruktury należy ocenić jako wysoki, jednak w związku z pandemią COVID-19 w</p>	2.8

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
	względem organizacyjnym, technicznym i finansowym?	części projektów (dotyczy to w szczególności działań 4.4, 4.5 i 6.1) występują już lub mogą wystąpić w przyszłości problemy lub opóźnienia w osiągnięciu celów związanych z zasięgiem efektów lub poziomem wykorzystania infrastruktury.	
8	Jak należy ocenić efektywność realizowanych projektów?	Wszystkie projekty objęte pogłębioną analizą w OP IV oraz działaniu 6.1 RPO WP 2014-2020 były efektywne zarówno w ujęciu kosztowym, jak i ekonomicznym. Analizy dotyczące efektywności interwencji potwierdzają, że relacja nakładów do efektów w obszarze środowiska, kultury i wzmacniania potencjału uzdrowiskowego jest bardzo zróżnicowana, a w przypadku niektórych typów działań zupełnie niemiernodajna, a w związku z tym nie powinna być traktowana jako uniwersalny miernik efektywności interwencji. Zastosowane w OP IV i działaniu 6.1 kryteria oceny efektywności kosztowej i ekonomicznej projektów były właściwie dobrane, opisane i stosowane. W ramach analizy nie zidentyfikowano zjawiska krańcowo malejącej efektywności podejmowanych działań, natomiast zjawisko takie może wystąpić w perspektywie finansowej 2021-2027 w obszarze gospodarki ściekowej.	2.9
9	W jaki sposób zapewnione jest wypełnienie w projektach zasad horyzontalnych, szczególnie w zakresie zasady zrównoważonego rozwoju?	Adekwatnie do zakresu interwencji, dofinansowane w OP IV i działaniu 6.1 projekty będą miały pozytywny wpływ na realizację zasady zrównoważonego rozwoju. We wszystkich analizowanych działaniach zauważono także pozytywny wpływ na realizację zasady równości szans i niedyskryminacji, polegający na zgodności z koncepcją uniwersalnego projektowania oraz zapewnianiu niedyskryminacyjnego dostępu do produktów projektów dla wszystkich zainteresowanych, bez względu na ich płeć, rasę i narodowość. W ramach dofinansowanych projektów planowane jest dostosowanie 160 obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz sfinansowanie w 104 projektach kosztów racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.	2.10

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
10	Jakie rekomendacje można przedstawić dla okresu programowania 2021-2027 w zakresie wdrażania interwencji w obszarze ochrony środowiska/dziedzictwa kulturowego/wzmocnienia potencjału uzdrowiskowego?	<p>W żadnym z analizowanych obszarów wsparcia potrzeby regionu nie zostały jeszcze w pełni zaspokojone, zidentyfikowano także nowe potrzeby, związane przede wszystkim ze zmianami klimatu i potrzebą innowacyjności.</p> <p>W obszarze adaptacji do zmian klimatu priorytetowym kierunkiem wsparcia w perspektywie finansowej 2021-2027 powinny być działania nakierowane na zatrzymanie i zagospodarowanie wód opadowych w obrębie zlewni – w miejscu opadu, w szczególności na terenach rolniczych i leśnych, przyrodniczo cennych, a także na obszarach miejskich (zrównoważone systemy zagospodarowania wód opadowych i rozwój zielono-błękitnej infrastruktury). Wskazana jest też kontynuacja procesu budowy i modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej, doposażenia służb ratowniczych oraz wdrażania systemów monitorowania i szybkiego reagowania na zagrożenia.</p> <p>W obszarze gospodarki wodno-ściekowej niezbędna jest kontynuacja wsparcia dla rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, zagospodarowania osadów ściekowych, a także wdrażania inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi w aglomeracjach 2-10 tys. RLM, a także rozwoju przydomowych oczyszczalni ścieków i lokalnych, autonomicznych systemów oczyszczania ścieków poza aglomeracjami - na obszarach, na których występuje niski wskaźnik koncentracji. Wskazana jest też kontynuacja wsparcia inwestycji w budowę i modernizację ujęć wody oraz budowę i modernizację sieci wodociągowych, wraz z inteligentnymi systemami zarządzania siecią wodociągową.</p> <p>W obszarze gospodarki odpadami w perspektywie finansowej 2021-2027 wspierane powinny być nadal budowa i modernizacja PSZOK, instalacji służących przygotowaniu odpadów do odzysku poprzez doczyszczanie zebranych selektywnie frakcji, instalacji do przetwarzania odpadów zielonych lub/i innych bioodpadów oraz instalacji do recyklingu odpadów. Można rozważyć stworzenie</p>	3, 4

[Wpisz tutaj]

NR	PYTANIE BADAWCZE	SYNTETYCZNA ODPOWIEDŹ NA PYTANIE BADAWCZE	ROZDZIAŁ
		<p>instrumentu wspierającego przedsiębiorców w przechodzeniu na model gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ).</p> <p>W obszarze ochrony różnorodności biologicznej wsparcie powinno zostać skierowane na ochronę czynną gatunków i siedlisk, ograniczanie antropopresji, w tym na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach chronionych, promocję tradycyjnych metod wypasu zwierząt i rozwoju rolnictwa ekstensywnego, rozwój zielono-błękitnej infrastruktury w miastach oraz działania z zakresu edukacji ekologiczno-klimatycznej i komunikacji, w tym tworzenia strategii rozwoju w oparciu o zasoby przyrodnicze. Należy dążyć do zwiększenia dostępności wsparcia dla projektów z zakresu ochrony czynnej i edukacji ekologicznej.</p> <p>W obszarze kultury wskazane jest utrzymanie wsparcia dotacyjnego w przyszłej perspektywie w obszarze kultury oraz w miarę możliwości zwiększenie alokacji na ten obszar (w tym w szczególności na projekty służące rozwojowi potencjału instytucji kultury), a przynajmniej utrzymanie jej na obecnym poziomie.</p> <p>Warto rozważyć rozwój zastosowanego w działaniu 6.1 RPO WP 2014-2020 podejścia dotyczącego wsparcia dla obszarów uzdrowisk poprzez rozszerzenie go o inne działania, kluczowe z punktu widzenia wzmocnienia lokalnych potencjałów lub/i ukierunkowanie go na rozwój innych niż uzdrowiska obszarów, w oparciu o ich walory przyrodnicze i krajobrazowe.</p>	